

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK

JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Hradci Králové rozhodl v senátě složeném z předsedy JUDr. Jana Rutsche a soudců Mgr. Heleny Konečné a JUDr. Pavla Kumprechta ve věci žalobkyně: **FARMAHUCUL, s.r.o.**, se sídlem Vítkovice v Krkonoších – Janova Hora 92, PSČ 512 38, proti žalovanému: **Krajský úřad Libereckého kraje**, se sídlem Liberec 2, U Jezu 642/2a, PSČ 461 80, v řízení o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 4. 4. 2016, č. j.: KULK 27162/2016, sp. zn.: OŽPZ 280/2016, **t a k t o :**

- I. **Žaloba se z a m í t á .**
- II. **Žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení.**

O d ů v o d n ě n í :

Žalobou ze dne 8. 6. 2016 se žalobkyně domáhala v řízení podle ust. § 65 a násl. zák. č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního, v platném znění (dále jen „s.ř.s.“), přezkoumání shora uvedeného rozhodnutí, jímž bylo zamítnuto její odvolání proti usnesení Městského úřadu Jilemnice (dále jen „vodoprávní úřad“) ze dne 3. 11. 2015, č. j.: PDMUJI 15426/2015 U 64, sp. zn.: MUJI 3061/2015/ŽP, a toto potvrzeno. Tímto prvoinstančním správním rozhodnutím Městský úřad Jilemnice, odbor životního prostředí, jako příslušný vodoprávní úřad, rozhodl podle §115 odst. 1 zákona č. 254/2001 Sb., o vodách a o změně některých zákonů (vodní zákon), v platném znění (dále jen „vodní zákon“), a § 28 odst. 1 písm. a) zákona č. 500/2004 Sb., správního řádu, v platném znění (dále jen „správní řád“), že žalobkyně není účastnicí vodoprávního řízení, vedeného na základě žádosti obchodní společnosti CONFINA, spol. s r. o., se sídlem Přímětická 1185, Michle, 140 00 Praha, podané

dne 29. 9. 2015 ve věci odběru povrchových vod z přepadů ze studní a odvodňovacích drenáží, které se nacházejí na pozemkových parcelách č. 2078 a 2080 v kat. území Vítkovice v Krkonoších a jsou soustředěny do dočasného bazénu umístěného na pozemku par. č. 2088/1 v témže kat. území. Žalobkyně napadla rozhodnutí žalovaného ze dne 4. 4. 2016, č. j.: KULK 27162/2016, sp. zn.: OŽPZ 280/2016, včas podanou žalobou, kterou odůvodnila následujícím způsobem.

I. Obsah žaloby

Žalobkyně předně zmínila svoji přihlášku za účastníci řízení ze dne 26. 10. 2015, kterou podala u vodoprávního úřadu dne 26. 10. 2015, a to prý s ohledem na své „zkušenosti s opakovaným povolováním odběru povrchových vod za účelem výroby umělého sněhu pro zasněžování sjezdové trati v lyžařském areálu Janova Hora Vítkovice“. Vodoprávní úřad na ni reagoval usnesením ze dne 3. 11. 2015, č. j.: PDMUJI 15426/2015 U 64, jímž rozhodl, že žalobkyně není účastnicí vodoprávního řízení. Z tohoto usnesení se žalobkyně rovněž dozvěděla, že vodoprávní úřad zahájil vodoprávní řízení již dne 29. 9. 2015, a to na žádost obchodní společnosti CONFINA, spol. s r.o. Žalobkyni bylo rovněž odmítnuto nahlédnutí do spisu, a proto jí nejsou další skutečnosti týkající se tohoto vodoprávního řízení známy, včetně vlastního vodoprávního rozhodnutí. Společnost CONFINA, spol. s r.o. však provozovala mobilní zařízení pro výrobu technického sněhu a tento sníh ukládala mimo jiné i na pozemek žalobce.

Žalobkyně podala proti usnesení vodoprávního úřadu ze dne 3. 11. 2015, č. j.: PDMUJI 15426/2015 U 64, odvolání. Namítala, že v něm vodoprávní úřad nerespektuje vliv a dopad ukládaných vod (technického sněhu) na vodní poměry, využití pozemků, zemědělskou a ekologickou výrobu, používání chemických a bakteriologických prostředků a že v usnesení není uveden účel odběru povrchových vod.

Žalovaný žalobou napadeným rozhodnutím odvolání žalobkyně zamítl a usnesení potvrdil. Odůvodnil je zejména skutečnostmi, které jsou známy jen jemu ze spisu, případně byly obsaženy až v dalším řízení (odvolací orgán například uvádí částečné citace rozhodnutí ze dne 6. 11. 2015, PDMUJI 14043/2015 R 172, proti kterému však odvolání nesměřovalo a ani nemohlo, když účast na řízení byla žalobkyni odmítnuta. Ukládání technického sněhu přitom v rozhodnutí bagatelizuje, když uvádí, že se jednalo o odběr vody jen na jednu sezónu. Třeba však uvést, že se jedná o opakované povolování technického zasněžování (viz věc sp. zn. 30A 107/2015, vedená u Krajského soudu v Hradci Králové), přičemž žalované rozhodnutí bylo žalobkyni doručeno dne 8. 4. 2016.

Žalobkyně spatřovala nezákonnost napadených rozhodnutí a jejich zásah do svých práv zejména v tom, že se vodoprávní úřad nezabýval vlastnictvím dotčených pozemků a souhlasem jejich vlastníků s jejich zasněžováním. A to přesto, že jde o činnost ovlivňující vodní poměry na jejich pozemcích, neboť ukládání technického sněhu je činnost, která nejenže ovlivňuje vodní poměry, ale zejména významně časově ovlivňuje možnost užívání pozemků, jelikož technický sníh má jiné fyzikálně-chemické vlastnosti, než sníh přírodní. Proto také odtává hůře a o několik týdnů déle,

což vede jednak k omezení možnosti žalobkyně využít pozemek pro jarní pastvu, a dále k ohrožení jejího pozemku, nacházejícího se v dolní části svahu, erozí.

Dále žalobkyně namítala, že nebyly respektovány podmínky pro vydání „Závěrů zjišťovacího řízení podle §7 zákona č. 100/2001 Sb., o posuzování vlivu na životní prostředí, vedeného pod č.j. KULK/1509/2005 ze dne 27.4. 2005, jehož výsledek nepředpokládal umělé zasněžování technickým sněhem.“ Žalobkyně byla účastnicí tohoto řízení, a pokud ji napadené rozhodnutí vylučuje z možnosti vyjádřit se k nerespektování „Závěrů zjišťovacího řízení“, považuje je za nezákonné.

Na rozdíl od žalovaného se žalobkyně dále domnívá, že „vodní zákon předpokládá následné využití odebrané vody na základě dalších rozhodnutí, např. ke stavebním objektům. Jistě pak odběr vody pro zásobování pitnou vodou například města Liberce nebude obsahovat souhlasy majitelů zásobovaných nemovitostí, kde budou budovány vodovodní přípojky a řády podle stavebních povolení, u nichž bezpochyby bude majitel nemovitosti mít možnost hájit svá práva jako účastník řízení. Obdobně tomu bude u technického zasněžování, kde budou budovány stavební objekty (stálé rozvody, jímání, zadržování a přípojné stanice), i v tomto případě se jistě budou vyjadřovat vlastníci dotčených nemovitostí. Zde se však jedná o opakované, byť odvolacím orgánem označované za jednorázové, povolování odběru povrchových vod pro mobilní zařízení, jež pomocí požárních hadic rozvádí vodu kamkoliv, i na cizí pozemky, které žadatel označí za sjezdovou trať a to bez souhlasu jejich majitelů. V tomto případě považujeme omezení vlastnických práv za nezákonné.“

Žalobkyně uzavřela žalobu s tím, že ji žalovaný odkazuje s jejími námitkami ohledně ukládání technického sněhu na jejím pozemku na soukromoprávní řešení, tedy na občanskoprávní soudní cestu. To však považuje žalobkyně za zcela zbytečné zatěžování soudního systému, zvláště když z vlastní zkušenosti ví, že by byl pro ni tento postup značně obtížný, když jak orgány Policie České republiky, tak Inspekce životního prostředí, považují provozovatelem předložené povolení k odběru povrchových vod pro účely zasněžování sjezdových tratí za legitimní pro ukládání technického sněhu na pozemky jiných vlastníků.“

Vzhledem k tomu žalobkyně navrhovala, aby krajský soud zrušil jak žalované rozhodnutí, tak i rozhodnutí Městského úřadu Jilemnice ze dne 3. 11. 2015, č. j.: PDMUJI 15426/2015 U 64, které mu předcházelo. Zároveň navrhovala, aby jí byly přiznány náklady řízení.

II.

Vyjádření žalovaného k žalobě

Žalovaný se vyjádřil k žalobě podáním ze dne 13. 7. 2016. V něm předně zmínil, že již v předchozím vodoprávním řízení v téže věci (zasněžování) bylo žalobkyni přiznáno účastenství nad rámec zákona. Ve vodoprávním řízení se totiž přednostně aplikují ustanovení vodního zákona (lex specialis) a v něm řešil vodoprávní úřad i žalovaný pouze odběr vody s tím, že nově odebraná voda zůstala ve stejném povodí, pouze změnila v zimních měsících své skupenství. O další nakládání s touto vodou se nejednalo, nebylo je proto třeba ani povolovat.

K námitce, že nebyly respektovány podmínky pro vydání „Závěrů zjišťovacího řízení“ podle §7 zákona č. 100/2001 Sb., o posuzování vlivu na životní prostředí, vedeného pod č.j. KULK/1509/2005, ze dne 27.4. 2005, žalovaný uvedl, že „v roce 2005 se jednalo o stavební řízení, nikoliv (jako nyní) o řízení vodoprávní, které má předmět řízení povolení k nakládání s vodami – odběr vod podle ustanovení § 8 odst. 1 vodního zákona. Toto vodoprávní řízení se tedy nezabývá provozováním sjezdové trati, ani stabilitou svahu, ohrožením spodních pozemků sesuvem, ani dalším nakládáním s technickým sněhem na pozemcích.”

Námitku žalobkyně, podle níž byla dotčena na svých právech umístěním odebraných vod (v podobě technického sněhu) na svém pozemku, označil žalovaný za soukromoprávní, kterou nelze řešit ve vodoprávním řízení. Pokud jde o ostatní žalobní námitky, odkázal na odůvodnění žalovaného rozhodnutí, neboť žalobní námitky jsou stejné jako námitky uvedené v odvolání žalobkyně. Vzhledem k uvedenému žalovaný navrhol žalobu zamítnout.

III.

Jednání krajského soudu

Krajský soud přezkoumal napadené rozhodnutí v mezích žalobních bodů podle části třetí, hlavy první a druhé, dílu prvního s.ř.s., a to bez nařízení jednání dle § 51 odst. 1 s.ř.s., když žalobkyně i žalovaný s tímto postupem k výzvě krajského soudu výslovně souhlasili. Dospěl přitom k následujícím zjištěním a právním závěrům.

IV.

Skutková a právní zjištění krajského soudu

Žalobkyně v podstatě namítala, že měla být účastnicí řízení ve věci odběru povrchových vod z přepadů ze studní a odvodňovacích drenáží, které se nacházejí na pozemkových parcelách č. 2078 a 2080 v kat. území Vítkovice v Krkonoších. Krajský soud neshledal tuto námitku oprávněnou, jak vyplývá z dalšího.

Předně třeba konstatovat, že okruh účastníků vodoprávních řízení vymezuje z části speciálně vodní zákon v ustanovení § 115. Již v jeho prvním odstavci je stanoveno, že: Pokud tento zákon nestanoví jinak, postupují vodoprávní úřady při řízení o věcech upravených vodním zákonem podle stavebního zákona, jde-li o rozhodování týkající se vodních děl a vodohospodářských úprav.“ Na vodoprávní řízení o odběru povrchových vod, o něž jde v přezkoumávané věci, proto nelze vztáhnout právní úpravu danou stavebním zákonem, tedy nelze z něho ani odvozovat okruh účastníků řízení o odběru povrchové vody. Nejedná se v něm totiž o povolení vodního díla (jeho změnu) ani o vodohospodářské úpravy, nýbrž, a to je třeba zdůraznit, o povolení odběru povrchových vod z již existujícího zařízení (vodního díla). Dovolávala-li se proto žalobkyně ve svém odvolání účastenství s odkazem na § 85 odst. 2 písm. b) stavebního zákona, které vymezuje okruh účastníků územního řízení, mylila se. Totéž lze říci i o dalších odkazech na stavební zákon ohledně vymezení okruhu

účastníků řízení. Účastenství žalobkyně ve vodoprávním řízení, jehož se domáhá, přitom neplyne ani z dalších ustanovení § 115 vodního zákona.

Za tohoto stavu bylo třeba posoudit postavení žalobkyně v proběhlém vodoprávním řízení (bylo skončeno rozhodnutím vodoprávního úřadu ze dne 6. 11. 2015, č. j.: PDMUJI 14043/2015 R 172, podle ověřovací doložky na něm nabylo právní moci dne 19. 11. 2015) na základě obecné úpravy okruhu účastníků správního řízení, jak je stanovena v § 27 správního řádu. Podle něho (dále citace)

(1) Účastníky řízení (dále jen „účastník“) jsou

a) v řízení o žádosti žadatel a další dotčené osoby, na které se pro společenství práv nebo povinností s žadatelem musí vztahovat rozhodnutí správního orgánu;

b) v řízení z moci úřední dotčené osoby, jimž má rozhodnutí založit, změnit nebo zrušit právo anebo povinnost nebo prohlásit, že právo nebo povinnost mají anebo nemají.

(2) Účastníky jsou též další dotčené osoby, pokud mohou být rozhodnutím přímo dotčeny ve svých právech nebo povinnostech.

(3) Účastníky jsou rovněž osoby, o kterých to stanoví zvláštní zákon. Nestanoví-li zvláštní zákon jinak, mají postavení účastníků podle odstavce 2, ledaže jim má rozhodnutí založit, změnit nebo zrušit právo anebo povinnost nebo prohlásit, že právo nebo povinnost mají anebo nemají; v tom případě mají postavení účastníků podle odstavce 1.

Z uvedeného obecného vymezení okruhu účastníků správního řízení se nabízí pro žalobkyni pouze možnost být účastnicí řízení dle § 27 odst. 2 správního řádu, a to jen za předpokladu, pokud by mohla být rozhodnutím o povolení odběru povrchové vody přímo dotčena ve svých právech nebo povinnostech. Tedy musel by existovat alespoň předpoklad jejího přímého, bezprostředního dotčení. Takovou situaci ale krajský soud v souladu se závěry správních orgánů zúčastněných na řízení nezjistil.

Vycházel přitom i z § 3 vodního zákona, který stanoví k právům k vodám a jejich právní povaze následující:

odst. 1) Povrchové a podzemní vody nejsou předmětem vlastnictví a nejsou součástí ani příslušenstvím pozemku, na němž nebo pod nímž se vyskytují; práva k těmto vodám upravuje tento zákon.

odst. 2) Za povrchové a podzemní vody se nepovažují vody, které byly z těchto vod odebrány.

odst. 3) V pochybnostech o tom, zda se jedná nebo nejedná o povrchové nebo podzemní vody, rozhoduje vodoprávní úřad.

Z ustanovení § 3 odst. 2 vodního zákona tak jednoznačně plyne, že jednou odebraná voda (v přezkoumávané věci na základě povolení vydaného vodoprávním úřadem v Jilemnici) ztrácí svůj dosavadní statut vody, ze které odebrána byla, tedy

že již nemá povahu ani vody povrchové, ani vody podzemní, to v závislosti na místě jejího odběru. Jde již o jakousi „soukromou vodu“, což na druhé straně neznamená, že si s ní může odběratel dělat, co chce. V tomto směru jej omezuje celá řada právních předpisů bránících tomu, aby kdokoliv a čímkoliv (tedy i odebranou vodou), např. znečišťoval životní prostředí či působil škody na majetku třetích osob (viz občanský zákoník, trestní zákon apod.). Oprávněný z odběru vod tak např. nemůže bez dalšího pouštět vodu na pozemky třetích osob, včetně žalobkyně, a působit jim škody. Rozhodnutí o odběru vody proto neposkytuje z něho oprávněnému ani žádné subjektivní právo k zasněžování pozemků kohokoliv. Žalobkyní namítaný stav může být toliko projevem chování oprávněného z rozhodnutí o odběru vody, jehož případné excesy ovšem nemá vodoprávní úřad možnost dopředu regulovat. Předmět správního řízení (povolení odběru povrchové vody) se tak přímo nedotýkal právní sféry žalobkyně, možnost dotčení jejích práv či povinností zde nebyla.

Tvrdí-li tedy žalobkyně, že jí je v důsledku zasněžování působena škoda na jejím majetku, nemohla a nemůže očekávat ochranu v tomto směru od vodoprávního úřadu, nýbrž je na ní, aby se negatorní žalobou bránila proti tomu, kdo do jejího vlastnického práva zasahuje.

Jde o typickou soukromoprávní rozepři, v níž se žalobkyně může domáhat ochrany svých vlastnických práv u obecného soudu, neboť nikdo nemůže užívat cizí majetek bez souhlasu jeho vlastníka, nestanoví-li tak výjimečně zvláštní zákon. Konkrétně je ochrana vlastnického práva zakotvena v § 1042 občanského zákoníku, podle něhož se vlastník může domáhat ochrany proti každému, kdo neprávem do jeho vlastnického práva zasahuje nebo je ruší jinak než tím, že mu věc zadržuje.

Podle § 1013 odst. 1 občanského zákoníku se vlastník zdrží všeho, co působí, že odpad, voda, kouř, prach, plyn, pach, světlo, stín, hluk, otřesy a jiné podobné účinky (imise) vnikají na pozemek jiného vlastníka (souseda) v míře nepřiměřené místním poměrům a podstatně omezují obvyklé užívání pozemku; to platí i o vnikání zvířat. Zakazuje se přímo přivádět imise na pozemek jiného vlastníka bez ohledu na míru takových vlivů a na stupeň obtěžování souseda, ledaže se to opírá o zvláštní právní důvod.

Krajský soud nezpochybňuje, že by vodohospodářský orgán nemohl stanovit v povolení s nakládáním povrchové vody rozsah a účel jejího použití (viz § 8 odst. 2 vodního zákona). Jak je z rozhodnutí vodoprávního úřadu ze dne 6. 11. 2015, č. j.: PDMUJI 14043/2015 R 172, zřejmé (žalobkyni je toto rozhodnutí známo, když jej v žalobě cituje), zmíněný orgán stanovil celkem pět podmínek odběru vody, ani jedna z nich se však práv žalobkyně přímo nedotýká (nepoužívání chemických přísad, měření množství odebrané vody, nahlásit množství odebrané vody, dodržet závazné stanovisko Správy KRNAP, platnost povolení do 28. 2. 2016). Nedůvodná je též námitka ohledně údajného nerespektování „Závěrů zjišťovacího řízení“ ze dne 27. 4. 2005, když to bylo opatřeno k záměru stavby „Lyžařský vleč pro lyžařský areál Vítkovice v Krkonoších – Hubertka“, tedy k jiné akci - ke stavbě lyžařského vleku. Žalobkyně v procesu jeho pořizování sice uplatňovala obdobné námitky, byly však odmítnuty jako občanskoprávní povahy.

Vzhledem k uvedenému se proto krajský soud plně ztotožňuje se závěry orgánů veřejné správy zúčastněných na řízení, že žalobkyni postavení účastníka v řízení o povolení odběru vody nepříslušelo. Vzhledem k tomu krajský soud žalobu jako nedůvodnou ve výroku I. tohoto rozsudku podle § 78 odst. 7 s.ř.s. zamítl.

Obiter dictum krajský soud k věci uvádí, že podle § 84 odst. 1 správního řádu „Osoba, která byla účastníkem, ale rozhodnutí jí nebylo správním orgánem oznámeno, může podat odvolání do 30 dnů ode dne, kdy se o vydání rozhodnutí a řešení otázky, jež byla předmětem rozhodování, dozvěděla, nejpozději však do 1 roku ode dne, kdy bylo rozhodnutí oznámeno poslednímu z účastníků, kterým ho správní orgán byl oznámil; zmeškání úkonu nelze prominout. Ustanovení tohoto odstavce neplatí pro účastníky uvedené v § 27 odst. 1.“ Mezi takové osoby žalobkyně patřit nemůže, neboť nebyla žadatelkou o vydání předmětného rozhodnutí, ani se nejedná o řízení zahájené z moci úřední. Podle odstavce druhého citovaného zákonného ustanovení se neoznámení rozhodnutí nemůže dovolávat ten, kdo se s ním prokazatelně seznámil. Na takového účastníka se hledí, jako by mu správní orgán doručil rozhodnutí s chybějícím poučením podle § 83 odst. 2. Jestliže tedy rozhodnutí ve věci nabylo podle doložky na něm právní moci dne 11. 11. 2015, pak již by jej žalobkyně nemohla napadnout řádným odvoláním ani v případě, že by jí postavení účastnice řízení bylo přiznáno. Ze správního spisu není zřejmé, že by tak učinila souběžně s tímto soudním přezkumným řízením, přičemž uvedené lhůty by nebylo možno navrátit ani v případě úspěchu žalobkyně.

V. Náklady řízení

Žalobkyně nebyla úspěšná ve věci, proto nemá právo na náhradu nákladů řízení, a pokud jde o žalovaného, nebylo zjištěno, že by mu nějaké náklady řízení vznikly (viz § 60 odst. 1 s.ř.s.). Vzhledem k tomu bylo rozhodnuto o nákladech řízení ve výroku II. tak, že žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení.

Poučení:

Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvou (více) vyhotoveních u Nejvyššího správního soudu, se sídlem Moravské náměstí 6, Brno. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud.

Lhůta pro podání kasační stížnosti končí uplynutím dne, který se svým označením shoduje se dnem, který určil počátek lhůty (den doručení rozhodnutí). Připadne-li poslední den lhůty na sobotu, neděli nebo svátek, je posledním dnem lhůty nejblíže následující pracovní den. Zmeškání lhůty k podání kasační stížnosti nelze prominout.

Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 s. ř. s. a kromě obecných náležitostí podání musí obsahovat označení rozhodnutí, proti němuž směřuje, v jakém rozsahu a z jakých důvodů jej stěžovatel napadá, a údaj o tom, kdy mu bylo rozhodnutí doručeno.

V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Soudní poplatek za kasační stížnost vybírá Nejvyšší správní soud. Variabilní symbol pro zaplacení soudního poplatku na účet Nejvyššího správního soudu lze získat na jeho internetových stránkách: www.nssoud.cz.

V Hradci Králové dne 20. prosince 2016

JUDr. Jan Rutsch v. r.
předseda senátu

Za správnost vyhotovení:
Iveta Škopová